

חיפוש

לחץ לרכישת מנוי
או בטלפון: 03-9411621

חיפוש מדור

חיפוש חופשי

חפש לפי מילת מפתח

גליון

מתאריך

עד תאריך

חפש לפי כתוב

חפש

רשימת המדורים

- 01. 16 אלפיות שניה, ושיניהם את מאת רן חסין
- 02. E=mc2 מאת פרופ' חנן גוטפריד
- 03. Noumenon מאת דר' אורלי שמק
- 04. אובדן התשוקה מאת שמואל שם טוב
- 05. אמת דיברתי מאת דר' אורלי שמק
- 06. אני יודע משמע אני מבין מאת פרופ' שאול מקוביץ
- 07. אפגריד למוח מאת עודד כרמלי
- 08. את בנך יחידך אשר אהבת מאת יאיר שלג
- 09. אתם נמצאים כאן מאת טל גוטמן
- 10. בדרך הטבע מאת דר' אורלי שמק
- 11. בין דיבור למעשה מאת שמואל שם טוב

הקודם < 21 .. > 11 < הבא

גיליון 24 | יולי 2014

מאמר מלא

הרב חיים ויטאל

ד"ר הלל כהן, היסטוריון בחוג ללימודי האסלאם והמרחב התיכון ובתוכנית ללימודי ישראל באוניברסיטה העברית

המורה שהייתי בוחר לעצמי, לתקופת ניסיון הדדית, הוא המהרר"ן, מורנו הרב חיים ויטאל (1542, צפת - 1620, דמשק), מתלמידי האר"י הקדוש, מורה אהוב על חבריו ותלמידיו ומי שהעלה על הכתב את קבלת האר"י.

הסיבה לכך היא שילוב של חסך אישי ועניין היסטורי. זכיתי ללמוד תנ"ך, גמרא, מוסר, מחשבה והלכה, וגם היסטוריה, ממורים טובים יותר או פחות, אבל מעודי לא עייתי עיון של ממש בספר קבלה. לא בגלל מגבלת הגיל, שהייתה לגבי בתוקף עד לפני כעשור: אצלם באפגניסטן, נוהג אבי לומר, קראו זוהר מהגיל בו ידעו לקרוא. אלא שליבי לא נמשך מעולם לתורת הנסתר. הייתי מעוניין ללמוד אצל מהרר"ן כדי לראות האם לימוד מפי ענק רוח כמוהו היה גורם לי להתעבר על הרתיעה ועל חוסר האמון, ולהתחבר למה שנתפס אצל רבים כעולם מופלא, עולם של אמת.

"דע כי תחילת הכל היה כל המציאות אור פשוט ונקרא אי"ן ס"ף ולא היה שם שום חלל ושום אויר פנוי. אלא הכל היה אור הא"ס", כך כותב מהרר"ן בפתח "אוצרות חיים - שער העיגולים", וכך אולי היה פותח את השיעור הראשון שלו, ואני הייתי יושב בשורה האחורונה ושואל את עצמי: וזאלה?

וכמובן, ללמוד אצל מהרר"ן זו הזדמנות ללכת לבית כנסת בליל שבת ולשמע לכה דודי מפי הפייטן ר' שלמה אלקבץ עצמו, להתגבר כארי בבוקר ולראות את מרן יוסף קארו חוזר מבית הכנסת, לראות את גורי האר"י עולים מטבילה ומסתפגים. זו הזדמנות לחיות בצפת בגדולתה. לחוות חיים יהודיים מלאים בארץ ישראל תחת שלטון מוסלמי, שלטון זר אך לא עוין. וכך, גם אם לא הייתי מצליח להעמיק הקר בעולמות עליונים, הייתי זוכה להרחיב מעט את הבנת את העולם הגשמי.

אלברט איינשטיין

פרופ' מריו ליבני, אסטרופיזיקאי וסופר, המכון המדעי של טלסקופ החלל האבל

ישנם מדענים, פילוסופים ואמנים רבים מהעבר שאילו ניתן לי, הייתי רוצה לפגוש. באשר לשאלה אצל מי הייתי רוצה ללמוד, הייתי מתלבט בין שני פיזיקאים שהם ללא כל ספק הגדולים ביותר בכל הזמנים: אייזק ניוטון ואלברט איינשטיין. בסופו של דבר בחרתי באיינשטיין, משום ששיתוף המחשבה והעבודה של ניוטון היו שונות מדי מאלה של היום, כך שמן הסתם התקשורת ביניהם הייתה יותר נמוכה.

מה הייתי רוצה ללמוד מאיינשטיין? בעיקר הייתי רוצה להבין בצורה עמוקה יותר מה בדיוק הביא אותו לחשוב על תורת היחסות הכללית - הרעיון הכביר הזה שגרביטציה פשוט מבטאת את העקמומיות של המרחב. למרות כל מה שקראתי, אני עדיין לא מסוגל להבין איך הוא הגשים את הקפיצה המחשבתית האדירה הזאת.

מן הסתם, הייתי גם מספר לאיינשטיין על השתלשלות המאורעות המפתיעה סביב הקבוע הקוסמולוגי שלו. כזכור, איינשטיין הכניס את הקבוע הזה כי הוא חשב שהיקום סטטי - הכוכבים אינם זזים ממקומם. כשהתברר שהיקום מתפשט, הוא הצטרע על כך שהכניס את הקבוע ואף הוציא אותו ממשוואותיו. מעניין כיצד הוא היה מגיב לידיעה שלא זו בלבד שהיקום שלנו מתפשט, אלא שהתפשטותו הולכת ומאיצה. האם הוא עדיין היה מטערע על כך שהוא הכניס כוח דחיה גרביטציוני לתוך משוואותיו, על אף שקרוב לוודאי שכוח זה הוא הגורם להאצה שאותה גילינו?

הייתי גם מעדך את איינשטיין ביחס למאמצים האחרונים לאחד את כל כוחות הטבע - נושא שהוא הקדיש לו זמן רב ללא הצלחה. בפרט מעניין היה לגלות אם איינשטיין היה עומד בהתנגדותו לתורת הקוואנטים - התורה שמסבירה את העולם התת-אטומי. האם הוא היה משנה את דעתו בעקבות התגליות של שישים השנה האחרונות?

בסופו של דבר, אפילו אם לא הייתי לומד שום דבר חדש מאיינשטיין, אין לי צל של ספק שפגישה איתו הייתה הופכת לאחד המאורעות החשובים ביותר בחיי המדעיים. הייתי כבן עשר כשאיינשטיין נפטר. עם תזוזה של שני עשורים בביגרפיה של אחד מאיתנו הסיכויים היו די טובים שהיינו נפגשים. אבל העובדה שלא נפגשנו אינה מורידה

שאלת אודיאה

מאת כותבי אודיאה

אצל מי היית רוצה ללמוד, ומה? הפנינו את השאלה הזאת לשורה של חוקרים ואנשי רוח. הנה תשובותיהם

שפינוזה

פרופ' נילי כהן, פרופסור למשפטים, אוניברסיטת תל אביב, חברת האקדמיה הלאומית למדעים

מה אפשר ללמוד אצל מי שכונה "פילוסוף הפילוסופים", שלאחר שהפליא בלימוד כתבי הקודש ועברית, עבר ללימודי לטינית, חקר את כתבי הפילוסופים הגדולים ועיצב תורה עצמאית המשמשת בסיס לתפיסות מודרניות המושטות על הפרדת דת מהמדינה, ליברליזם ומימוש עצמי? מה ניתן ללמוד ממי שתיחן השקפות עצמאיות על מהות כתבי הקודש ותפיסת האלוהים, הוחרם על ידי הקהילה היהודית באמסטרדם, המשיך לדבוק בתורתו וניהל את חייו בצניעות חזירת תוך שהוא מתפרנס מליטוש עדשות? מה ניתן ללמוד ממי שסירב לקבל משרה אוניברסיטאית כדי לא להשתעבד לדרישות ממסדיות?

ברוך שפינוזה, מבשר המודרניות, שילם מחיר אישי כבד על תעוזתו וחדשנותו. הוא דחה את פתח המילוט שפרנסי הקהילה הציעו לו, וסירב להביע הרהור חרטה. הוא שקע בהגות, ויצר תורה חדשנית, שגם החברה הנוצרית הטיחה כלפיה קיתונות של בוז. אך לאחר מכן שימשה הגותו השראה למשוררים, לפילוסופים ולמדענים. כאשר נשאל אלברט איינשטיין מהי אמונתו, הוא ענה ללא היסוס: "אני מאמין באלוהים של שפינוזה, המגלה את עצמו בחוקיות ההרמונית של העולם". אמונתו של שפינוזה יצרה את הבסיס לתפיסה של יהדות חילונית, הקשורה בטבורה למורשת, והמתבוננת בה בעת ובעונה אחת מתוכה ומחוצה לה בעין ביקורתית.

דמותו של ברוך שפינוזה משמשת מקור השראה בלתי נדלה לקהילה המדעית, בעצם לקהילה האנושית כולה. אצל שפינוזה ניתן ללמוד הכול על לימוד ויצירה: תבונה, רחב יריעה, קודש וחול, שקידה, אגליזה, סינתזה, דיוק, עומק, חידוש, אמת, שחייה נגד הזרם ללא רתיעה וללא חרטה ונכונות לשלם את המחיר. משפינוזה ניתן ללמוד הכול על החיים: אומץ, תעוזה, ישר, צניעות, שחרור ממוסכמות ומגינני כבוד, ודבקות בשוויון ובצדק.

השולת המדעית שלי

פרופ' יוסי ניר, פיזיקאי תיאורטי, דיקן הפקולטה לפיזיקה במכון ויצמן למדע

לפני כשלוש שנים נערך סימפוזיון מדעי לכבוד חיים הררי שהיה מנחה הדוקטורט שלי. האירוע הגיע אותי לחקור את השולת המדעית שממנה צמחתי. התחלתי בידוע לי: קיבלתי את התואר במכון ויצמן ב-1988; הררי סיים את עבודת הדוקטורט שלו באוניברסיטה העברית ב-1965 בהנחיית יובל נאמן; נאמן קיבל את התואר באימפריאל קולג' ב-1962 בהנחיית עבדוס סלאם.

כדי לחקור הלאה אל העבר, התחלתי להסתייע במקורות. המלאכה נעשתה קלה כשגיליתי אתר המתעד את שושלות המתמטיקאים, והבנתי שפיזיקה היא דיסציפלינה צעירה יחסית, שמתחברת מהר למושגות הוותיקות בהרבה של מתמטיקה, פילוסופיה ותיאולוגיה. ככל שהתקדמה המלאכה, התרגשתי "לפגוש" עמקים מדעיים כדוגמת פאולי (מינכן, 1952), פאסון ופרייר (פריז, 1800), אוילר (באזל, 1726), ליבניץ (ליפציג, 1666), וקופרניקוס (בולוניה, 1499).

כאשר נשלמה המלאכה, הייתה בידי שושלת של עשרים ותשעה דורות מדעיים, שתחילתה בהיינריך פון לנגשטיין, שקיבל תואר באוניברסיטת פריז ב-1363 והיה ממיסדי אוניברסיטת וינה. מעניין לציין שמתוך עשרים ואחת האוניברסיטאות שמופיעות ב-651 שנות היסטוריה

האלה, רק אחת לא קיימת יותר. מתברר שאוניברסיטאות שרודות ומארכות ימים גם כשמטרים מתחלפים ומדינות חדלות להתקיים.

התשובה לשאלת אודיטאה היא שבמקום לפגוש מורה אחד, הייתי מבקש לפגוש את כל השושלת הזו. בצד האנושי, הייתי רוצה לעקוב כיצד יחסי מורה-תלמיד משתנים בזמן ובמקום. בצד המדעי, פגישה כזאת הייתה מאירה את עיני להבין כיצד מורשת אינטלקטואלית ופדגוגית עוברת מדור לדור. ובחיבור של האנושי והמדעי, אני בטוח שהגורמים המשותפים לכל הדורות - הסקרנות להבין את היקום ואת חוקי הטבע והחדווה של עשייה מדעית - היו מובילים את החבורה הזו לשיחה נלהבת ולידידות עמוקה.

הקבוצה המיתולוגית

פרופ' חוה יבלומקה, ביולוגית ופרופסור להיסטוריה ולפילוסופיה של הביולוגיה במכון להיסטוריה ופילוסופיה של המדעים והרעיונות ע"ש כהן באוניברסיטת תל אביב

השאלה גרמה לי לגלות, לתדהמתי, שמעולם לא רציתי ללמוד אצל מישהו אלא עם מישהו; שלא ניסיתי למצוא מורה אלא חיפשתי, מאז עמדתי על דעתי האינטלקטואלית, יחסים של שותפות של דיון ומחקר שהיו גם יחסים של ידידות אישית. זה לא מקרה שכל חיי המקצועיים עבדתי עם קולגות-חברים על בסיס כזה, בדרך כלל עם אדם אחד או שניים. בעיקר עם עמיתים שווי מעמד, אבל גם עם סטודנטים, אבל חלום הלמידה האולטימטיבי שלי היה משהו מהסוג שהתרחש ב"חוג בלומסברי" או "החוג הוויאני".

הייתה לי חוויה אחת כזאת - בקולגיום בודפשט ב-1994-1995 - שם הרכיב ארש סטמרי (Eors Szathmari) קבוצה קטנה של ביולוגים תיאורטיים, הונגרים ואחרים, שהייתי אחת מהם. מי שרוחו שרתה על הקבוצה היה ג'ון מיינרד סמית, שגם בא כמה פעמים לקולגיום והשתתף בדיוני החבורה והיה חלק ממנה. זה היה סוג של חוויית למידה משותפת שנוצרה אמנם על בסיס אינטלקטואלי, אבל הייתה כרוכה גם בהיבטים אחרים של שיתוף. הלכנו יחד לקונצרטים ולמרצאות, דיברנו בלי סוף על ספרות ותיאטרון וביולוגיה, טיילנו ביערות הסמוכים לבודפשט וברחבי הונגריה, למדנו וחקרנו יחד. הכול עבד. כמו במטה קסם כל נושא שנגענו בו הניב פירות.

הייתי מאז בכמה וכמה קבוצות עבודה, אבל ה"נס" ההונגרי לא חזר על עצמו מעולם. אני סבורה שחלק מהסיבה היה העובדה שהייתי אז - חוץ ממינרד סמית - צעירים בראשית דרכנו, אבל כבר עם הרבה רעיונות שנתבשלו; שהיה לנו מכנה משותף חזק (אבל לא חזק מדי); שלא היינו מכווני מטרה; לא באנו "למקת את השולחן", לכתוב בקשות למענקי מחקר או לכתוב מאמרים שהתחייבנו להם; שבאנו למצוא ביחד דברים חדשים, שפינינו לזה את כל זמננו, ולא שיחקנו משחקי כוח וכבוד; שהגענו עם אימון ושמחה לעשייה המדעית בעיר היפה הזאת, עם מכוונת הקפה הטובה בעולם שעמדה בחדר האוכל של הקולגיום, שם בלינו שעות רבות בוויכוחים לתוך הלילה; שבאנו מתחומים שונים אבל יכולנו לדבר על הכול.

הקבוצה הזאת נודעה אחר כך בשם "הקבוצה המיתולוגית" של הקולגיום, וכזאת הייתה. והחוויה הזאת של למידה ומחקר היא מה שרציתי תמיד, ומה שאני ממשיכה לשאוף לו.

בתי שטרם נולדה

פרופ' אורן הרמן, היסטוריון של המדע וסופר, וראש התוכנית למדע, טכנולוגיה וחברה באוניברסיטת בר אילן

בזמנים אחרים הייתי חושב על ספרטקוס או הבעל שם טוב, הנדריקס או אמיליה ארהרט, אולי על דרווין או פאולו רסי - תלוי במצב רוח - או על סבא כשהיה צעיר, כל אחד מהטעם שלו. אלא שבימים אלה אני עומד להיפך לאבא, ויותר מכל אדם בהיסטוריה, לו רק יכולתי וללא כל תחרות, הייתי רוצה ללמוד מהעברה הקטנה בבטן של אשתי יעלי.

אומרים שהחיים הם חידה, וצודקים. אבל החיים בבטן: חידה גדולה אף יותר. מה הולך שם? מתי בכלל נבראים החיים - ברגע ההפריה? ברגע ההשרשה? כשהלב מתחיל לפעום ביום העשרים ושניים? מדענים ואתיקנים מתווכחים על השימוש בתאי גזע עובריים מחדש מחקר רפואי, ואנשי דת אינם מצליחים להסכים מתי המשמה נכנסת אל תוך הגוף. אני לומד את הפולמוס, מעמיק בטיעונים, אבל רעיונות וחוויות לחדד.

יותר מכול הייתי רוצה פשוט להתקפל לצד התינוקת שלי, בתוך הבטן המימית והדחוסה, ולשאול אותה, בשקט בשקט: מתי מתחילים להרגיש שיש מה שניעים יותר ונעים פחות, ולשמעו סדר בקולות, ולהתחיל לקנות? ומה טיבו של עולם חשון שאין בו אנשים ולא ידיעה על קיומם? הרבה מילים כבר פיזרתי, אבל מה זה לחשוב ללא שפה? ואם אין גם מוסר עדיין, מה קודם לטוב ורע? לאו צה לימד שלנסע טוב אין תוכנית, אבל תסבירי לי את: האם באמת חסרה תכלית? אומרים שהעולם נברא בתודעה, אבל מה פירוש תודעה עם אלף תאי עצב, ועם מיליון, ועם גוף ללא ידיים, ובלי בושה ובלי נכון ולא נכון? אני חולם עלייך חולמת, אבל מה בחלומותיך, ילדה - האם יש בהם עתיד והמור, האם שמחה והאם מחילה?

את כל אלה, לו יכולתי, הייתי מבקש ממך ללמוד.

במאומה מרגש ההערצה שאני מרגיש כלפי אחד משני הפיזיקאים הגדולים ביותר של כל הדורות.

הציבור הרחב

פרופ' שיף רפאלי, ראש המרכז לחקר האינטרנט, אוניברסיטת חיפה

הייתי רוצה ללמוד (יותר) מהציבור הרחב. אני רוצה ללמוד ברחוב וממנו. אני רוצה ללמוד מן ההמונים. רוב מה שאנחנו יודעים, מרבית מה שלמדנו, הגיע מיחידי סגולה. המורים הטובים שלרגליהם נתחנכתי זכורים לטוב. גאונים רבים, מומחים לדבר אחד או אנשי רנסנס שחוכמתם רחבה כמו האוקיינוס, תרמו לי ולאחרים ערכים וידע, עצות והכוונה לרוב. המורים הכריזמטיים עיצבו אותי.

אבל עכשיו הגיעה העת למסוק ולקצור גם מפי הקהל הרחב. עובדות ודעות, כישורים ורעיונות הם לא רק נחלת יחידי סגולה. יש חוכמה בהמונים, ואני הייתי רוצה ליהנות ממנה. אם נכיר בעושר הרב של הלמידה הפוטנציאלית בציבור הרחב, האורייני, נמצה עושר רב שמערכות חינוך והשכלה לא מגיעות אליו מכשיו. יש מקומות רבים שבהם זה כבר נעשה. למשל ספריות, משאבי "מיקרו המונים" כמו הוויקיפדיה ושוקי ניבוי, מערכת קבלת ההחלטות הפוליטית הדמוקרטית ומנגנוני ההתפתחות של ענפי מדע, המבוססים כולם על הישענות על כתפי אחרים שהם לרוב אנונימיים. בעולם שבו צמאי הדעת הם כבר לא אליטה מצומצמת אלא כולם, ולמידה איננה מרוכזת רק בתחילת החיים, הגיע זמן של מערכות הוראה ולמידה "שטוחות" יותר, פחות היררכיות יותר דינמיות. הגיע הזמן שכולם ילמדו מכולם.

בעולם הלמידה החדש, שאליי הייתי רוצה להצטרף, יהיו עדיין מורים מיוחדים, זכורים ואהובים. יתקיימו עדיין גאונים או כריזמטים מבריקים. אבל עיקר הלמידה ורוב הלומדים, קפיצת הדרך ומכפיל האיות שטמונים בלמידה משתנים בגלל הצמיחה האדירה בכמויות הידע ומספרי הלומדים, מחד, ובטכנולוגיה המאפשרת למידה מסוג חדש, מאידך. הנהוג, הכלים והתרבות של למידה זה מזה הם החייוש המעניין, הן בסגנון "למידת עמיתים" (כמו בחברותא של הישיבה), ובמיוחד במערכות מתוקשבות של מיצוי חוכמת ההמונים. אנחנו רק בתחילת הדרך בהבנת המכניזמים של חוכמת המונים. צריכים עוד ללמוד איך מקיימים את ההשתתפות לאורך זמן, איך עושים בקרת איות ומה הם המודלים העסקיים לטיפוח חוכמת המונים בת קיימא. את התשובות האלה אני מחפש, ובמוסדות) שימשו את הפתרונות האלה אני רוצה ללמוד. כי עתידנו תלוי בהצלחתם.

מי שאינו יכול ללמד אותי

פרופ' דוד הד, החוג לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית בירושלים

התשובה שלי היא תמונת ראי של מימרתו של גראו'צ'ו מרקס, שלא היה מוכן להצטרף למועדון שהיה מוכן לקבל אותו: הייתי רוצה ללמוד רק אצל מי שלא הייתי יכול ללמוד ממנו - משום שהוא לא היה יכול ללמד אותי את מה שהייתי רוצה ללמוד ממנו, או - יותר סביר - משום שלא הייתי מסוגל להבין את מה שהוא היה מנסה ללמד אותי.

כל כנר טוב, ואפילו מצוין, יכול ללמוד עוד משהו באמנות הנגינה בכינור, ואם הוא בר מזל הוא אפילו יכול למצוא את המורה המתאים. אבל מה שהוא באמת רוצה ללמוד הוא לנגן כמו יצחק פרלמן. אבל את זאת אין פרלמן יכול ללמדו, כי את מה שפרלמן שומע באוזנו הפנימית ואת מה שאצבעותיו יודעות לחולל אין הכנר יכול להשיג תרתי משמע. לכן טיפשית היא הפנטזיה "לו יכולתי ללמוד אצל רמברנדט", שכן איש מתלמידיו הרבים לא הצליח לצייר כמותו.

זו גם אזהרה לכולנו המשיבים על השאלה "עם מי הייתי רוצה לבלות שעה של שיחה לו יכולתי לבחור?", שכן או שהיית לומדים בשיחה משהו מספיק פשוט שהיית יכולים ללמוד גם מאנשים חכמים אחרים, או - מה שקרוב לוודאי - שלא היית באמת מבינים מה האיש או האישה אומרים לנו. ספק בליבי אם הייתי יכול ללמוד בסמינר שבועי אצל שפינוזה משהו שאין אני יכול ללמוד מגדולי המפרשים שלו, אבל קרוב לוודאי שגם שפינוזה עצמו לא היה מסוגל ללמד את הדגולים שבפרשניו - שלא לדבר אותי - את מה שלא הצליחו להבין מתוך כתביו. מי שהיה בוודאי מסכים איתי היה אנטוניו סליירי, לפחות זה המיתולוגי, שהיה לבטח עונה על השאלה שלפנינו: "מוצרט". זאת בדיוק משום שידע שלא היה יכול ללמוד אצלו את מה שכל כך רצה ללמוד - לכתוב אופרה כמו דון ג'ובאני.

הרקדן הגיאורגי! ד"ר עודד וולקשטיין, מסאי ומתרגם

לפני כמה שנים מעדתי ברחוב בטביליסי, בירת גיאורגיה. אדם אחד, בן גילי בערך, חש לעזור לי. לאות תודה הזמנתי אותו לבירה. השיחה העמיקה אל תוך הלילה, ומקמי העיד על עצמו שגדל בסביבה דתית מאוד. משבגר זנח כליל את האמונה. לדבריו: כעת הוא אינו מתפלל, אינו דורש בכתבי הקודש ואינו פוקד עוד את הכנסייה.

שאלתי אותו אם באמת אין אלוהים בלבו. הוא שתק, ולבסוף אמר לי בחיוך מבוש קצת: אם ארים את עיני לשמים ערב אחד ואראה שם מרכבות אש, אינני חושב שאהיה מופתע. אסוציאציה עקלתונית העלתה בדעתי את דמותו של אביר האמונה לפי תיאורו של קירקגור ב"חיל ורעדה": זה המוותר על חלקו בעולם הזה, והאמונה כי עוד ישוב יזכה בו מקופלת, מכוח הפרדוקס, בעצם ויתורו. קירקגור משווה בין ריקודו של המאמין האמיתי לבין ריקודו של מי שידע להרחיק עד הוויתור ותו לא. האחרון מופתע בכל פעם שרגליו פוגעות בקרקע. נפילתו הלומה ומגושמת, כי בעומק לבו לא האמין שתבוא. לעומת זאת רגליו של המאמין פוגשות את הקרקע בשוויון נפש, כאילו לא ניתקו ממנה מעולם. המאמין רוקד למקצבם של צעדים שקולים ומדודים - זר לא יראה בו שהוא רוקד.

דיברנו עד שערמו סביבנו את הכיסאות והגישו לנו את החשבון. שנים חלפו מאז שחברי נעלם אל תוך הלילה בצעד קל, בלי להשאיר עקבות. על ריקודו של אביר האמונה אינני יכול אלא להשקיף ממרחק עצום. אבל לעתים קרובות אני מוצף געגועים חריפים לרקדן הגיאורגי שהקים אותי מן המדרכה. לעתים נדמה לי שלו רק היו חוננים אותנו בעוד כמה דקות, רגלי היו מסגלות מאליהן את צעדיו, ומלמדות אותי את מהלכו של מי שיכול להביט אל השמים מבלי ליפול. את ריקודו של הלא-מאמין.

לצפייה בגיליון
המדור

שתף חברים

במייל | בפייסבוק |
בטוויטר

להורדת גרסת
PDF

עוד מדורים
מאת הכותב

תגובות על המדור

סה"כ: 0 תגובות | [הוסף תגובה](#)

[שאלת אודיטאה](#) | [מאת כותבי אודיטאה](#)